

Deve İdrarı Hadisi Yorumu için Caner Taslaman'a Soruyoruz!

Hüseyin Avni Hoca Efendi, geçtiğimiz günlerde bir televizyon programı ile Deve İdrarı Hadisi ve bazı başka hadisleri inkarını yeniden dile getiren Caner Taslaman'a bir reddiye kaleme aldı. **Caner Taslaman'a Soruyoruz!** başlıklı bu reddiyeyi istifadenize sunuyoruz. (Yazının orijinalinde ara başlıklar bulunmayıp, editör tarafından eklenmiştir.)

Caner Taslaman'a Soruyoruz!

Besmele, hamdele ve salat-u selamdan sonra...

Caner Taslaman!.. Bir büyük peygamber olan atamız İbrahim aleyhisselama **İbo** diyebildiğine, insanlığın, imanın, edebin ve ahlakın buna müsaade edebildiğine göre bizim de sana isminden kalkarak **Coni** ismiyle hitap etmemizde belki bir beis olmaz. Sanırsam bunun sence de mahzuru yok. Hatta talebelerine sana hep böyle candan(!) hitap etmelerini tavsiye etsek, ihtimal ki buna da bir şey demezsin? Ancak bu işte Kur'ân'da yasaklanan (Hucurat:11) bir lakap takmış olma tehlikesi de bulunabilir; öyle değil mi? Öyleyse sana biz yine de hiçbir değişikliğe gitmeden ve lakap takmadan kendi isminle ama unvansız olarak hitap edeceğiz; olmaz mı?

Sen ki, hiç değilse kendince hikmet arayan bir felsefecisin(!), her zaman, bilhassa **neden** ve **nasıl** suallerini sormayı mesleğinin mühim bir lazim-i gayri mufarikı olarak görmesi gereken birisin; nasıl olur da bu **İbo** hitabını **neden ve nasıl kullanıyorum** sualini kendine sormazsın? Yoksa sordun da bizim mi haberimiz olmadı? İmanın kemalinin bir parçası olan hürmet icabı yahut imansızlığın bir cüz-i lâzımı olan bir saygısızlık ve küçük görme muktezası olarak mı? Sevgiden veya -müşriklerin Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem yaptıkları gibi- İbrahim aleyhisselamı kendi seviyende görüp, senden fazla hiçbir yanının ve meziyetinin bulunmadığına inandığın için mi? Neden? Kendi babana nasıl hitap edersin onu bilemem ama Müminlerin atası ve dolayısıyla benim de atam olan bir büyük zata böyle edepsizce ve terbiyesizce hitap edemezsin; tamam mı?!

Deve İdrarı Hadisi

Caner! Duydum ki, Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in belli bir hastalıkta deve idrarının ilaç olarak kullanılmasına dair gelen **Buhari, Müslim** ve başkaları tarafından rivayet edilen ve Müslümanların sahih ve sabit kabul ettikleri bir hadisi inkâr ediyormuşsun. Hatta deve idrarından bir bardağa koyup bu rivayetin sahih ve sabit olduğuna inananlara içmelerini teklif etmişsin; öyle mi?

Caner!.. Bu doğruysa, iman, ilim, akıl, idrak, edep, hayâ, terbiye ve insanlık cevherlerinde böyle bir iflâsa **neden** ve **nasıl** maruz kaldığını bir an olsun hiç düşündün mü? Bu kadar noksanlıkları kendinde bir anda nasıl toplayabildin, bunu nasıl becerdin, hiç aklettin mi? Seni bu uçuruma getiren yolun ilk adımının nerede ve ne zaman atıldığını hiç fikrettin mi? Şayet bunları henüz yapmadıysan, yapmayı düşünmez misin?

Caner!.. Bilmem ki, Kur'ân'a iman eder misin, etmez misin? Etmezsen, şu anda bu şartlarda sana söylenebilecek bir şeyimiz yok; ne diyelim? Edersen, onun, **pis** ve **haram** saydığı (En'âm:145) vücuttan akıtılan veya çıkan kanın **pis** ve **haram** olduğuna sen de inanır mısın, inanmaz mısın? İnanmazsan, şimdilik yapacak bir şeyimiz yok; ne edebiliriz... İnanırsan, kan verilmesi gereken bir hastaya bu pis kandan nakledilmesini caiz görmez ve kabul eder misin, etmez misin? Etmezsen, şimdilerde tedavi için de olsa kullanıldığı duyulmayan deve idrarı hakkında bu denli gürültü koparmana rağmen bu kadar şayi olan bir kan nakli işine neden ses çıkarmazsın? Kan naklinin caiz olduğunu kabul edersen, bu deve idrarı ile tedaviye itiraz etmen bir akılsızlık yahut sahtekârlık olmaz mı? Yoksa vücuttan çıkan insan kanının temiz olduğuna mı inanmaktasın? Yok, eğer, *kan naklinde tedavi kesindir, idrarınki ise belli değildir* diyorsan, sana öyleyse -başta hemen inkâra gitmeden- şu idrarın gerçekten bu tedavide faydalı olup olmadığını araştırmak düşmez miydi? Tıp kitaplarında bu hususta lehte aleyhte yazılan bir şeylerin bulunup bulunmadığına bakmak gerekmez miydi? Neden böyle yapmadın? Bağcıyı dövme için mi? Oysa bunun tıpta tedavide kullanıldığına dair kitaplardan nakiller bulunan makaleler var; hiç değilse lütfedip [Google](#) efendiye bir sormayı düşünmez misin?

Kur'ân'da, Zaruret Halinde Haram Olanların Yenebilmesi

Caner!.. Yukarıdaki maddede söylediklerimiz aslında münazara fenni tabiriyle **iknâî** değil, **ilzâmî** bir delil idi; bilmem anladın mı? Ya şimdi sana Kur'ân'dan, **ilzâmî** delilden daha güçlü olan bir **iknâî** delili getirsem ne dersin? Allah'ın Kitâb'ında (Bakara:173) **leş**, **akmış kan** ve benzeri haram olduğu haber verilen bazı maddelerin ıztırrar/zaruret hallerinde yenilmesinin mubah olduğu bildirilmektedir; öyle değil mi? Pekiyi bu ayete inanan bir kimse benzer bir hayati tehlike anında deve idrarının doktorların ve tecrübe edenlerin haberlerine dayanarak ilaç olarak kullanılmasına nasıl karşı çıkabilir?

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz, -faraza- çıksa gelse ve deve idrarı ile yapılacak bu tedavinin faydalı olacağını sana bizzat ağzıyla söylese, ne derdin, kabul eder miydin, etmez miydin? Şayet, **etmezdim, ona akıl verir, din öğrettirdim** diyorsan seninle neyi konuşacağız? Eğer **0 bunu demezdi** diyorsan, sana **nereden bildin** diye sormazlar mı? Güvendiğin bir doktor böyle deseydi, ona ne derdin? Ona da mı akıl verirdin? Biraz düşünsen ya!.. Faraza amansız hemoroidini tedavi etmek üzere -ayıptır söylemesi- yaranın bulunduğu yere parmağını sokmak isteyen doktora ne derdin, buna cevap verebilir misin? İtiraz etsen, **dangalaklığı bırak, bu tıbbın icabıdır** diyen doktora yine de mi akıl verirdin, ne yapardın? Yahut mesela

bağırsağındaki yarayı keşfetmek üzere aşağıdan sokulacak o kocaman sopa gibi cihazı reddeder, doktorların kafasına mı vururdun? Hele edep yerlerinde hastalık olan hanım yakınlarını doktora tedavi ettirmez miydin? Kadın hastalıkları tedavisinde yahut doğumda ne yapardın? Yoksa doktora, "**pekiyi**", peygambere, "**hayır**" mı derdin? Hastalık ve sıhhat halleri arasında farkların bulunduğunu, hasta değilken haram olan birçok iş ve hareketin hükmünün hastalıkta değişik olduğunu bilecek ve anlayabilecek akli olmayanlar, -Allah aşkına- neyin davasındadırlar?

Önce Hadîsi Anlamak

Caner!.. Bu idrarın **belli bir hastalık için tedavide kullanıldığını** haber veren bir hadis metninin sabit olduğunu kabul eden hasta olmayan bir kimseye her hal-u kârda "**aha burada deve sidiği getirdim, al iç**" demek ahmaklık ve serserilik değilse nedir? Yahut bu, kendisi gibi aptalları kandırmakta kullanılan bir şeytanlıktan başka ne olabilir? Hem doktor olmayan sıradan bir insan herhangi bir hastalığa yakalanan birisine tıbben ve resmen ona şifa olacağı tecilli bir ilacı doktor reçetesi olmadan "**al bunu kullan**" diyebilir mi? Eczaneler reçetesiz ilaç satabilir mi? Bütün bunlar bir suç değil midir? Sonra "bu sidiği iç" dediğin adam, "**deve sidiği, herkes tarafından, her hal ve şartta içilir, meşrubatlardan bir meşrubattır**" mı demişti? Yahut "**bu, romatizmaya, siyatiğe, baş ağrısına, diş ağrısına ve başka nice hastalığa deva olduğu söylenen ve reçete ile satılma mecburiyeti bulunmayan aspirin gibi bir ilaçtır; al kullan**" mı dedi? Böyle olmadığına göre, şu yapılan, en azından bir gevezelik olmuyor mu? Ayrıca her şey bir yana, onun bir deve sidiği olduğu nereden bilinecek? Ya senin sidiğın ise?

Caner!.. Bu senin yaptığın şu sidiği iç teklifine Kur'ân'ın ne dediğine hiç merak edip bakmadın mı? İstersen biz bakalım olmaz mı? Bardağındaki o sidiğın içilmesi sence ya münkerdir (kötü birşeydir) veya değildir. Mantık, bir üçüncü ihtimali kabul etmez; yanlış mı biliyorum? Şayet münker değilse, zorun nedir, bu yaptığın neyin nesidir? Münkerse, bildiğime göre Kur'ân "**münafık erkekler ve münafık kadınlar münkeri emrederler**" (tevbe 67) buyurmaktadır; değil mi? Sanırsam bir münafık olmayı yahut münafıkların işini yapan bir adam olmayı istemezsin; yoksa yanılıyor muyum?

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimizin "**hasta olan kimselere, deve sidiği içmelerini söylemesi**"nin **sabit olması** ile **ondan neyin nasıl anlaşılacağı**nın çok farklı şeyler olduğunu kavrayamayacak akıl, idrak ve ilim sahiplerinin develeri güden çobanlardan akletmede ve muhakemede fazla müspet ne yanları var? Kuvvetle muhtemel onlardan daha da aşağıdadırlar; belli mi olur? Bu rivayetten ne anlaşılacak, bu sidiğın **temiz veya içilmesinin helal** olduğu mu, yoksa tıpkı kan naklinde olduğu gibi **tedavide belli şartlarla kullanılabilceği** mi anlaşılacak? Bize göre hem başta hem de sonda ikincisi; değilse sonda ikincisi. Zira **haramla tedavi olmaz** ise de zaruret halinde ve başka bir çare bulunmadığı zaman bu haram -zarureti karşılayacak kadar kalmak şartıyla- haram olmaktan çıkar, mubah hale gelir; bilmem haberin var mıydı?

0 nefsinden bir şey demedi...

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz, bu tedaviyi aldığı bir vahye istinaden söylemiş olamaz mı? Olamazsa, neden? Bunda akli bir muhal mi var yahut Şer'î bir muhal mi gördün? Hiçbiri olmadığı gibi tam tersine her ikisinde vücup yahut en azından cevaz var; yoksa aksini mi söyleyeceksin? Öyleyse haydi getir delilini? Umarım âdeten muhal olduğunu iddia etmezsin. Ayıptır söylemesi, köpek sidiğiyle çok kısa zaman zarfında siğilini düşürenleri tanıyorum.

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz bu tedaviyi -farz-ı muhal vahiyden değil de- zamanındaki tıp bilgisinden kalkarak Kur'ân'ın **akmış kan** ve **leş** gibi bir takım haram dediği şeylerin bazı zaruri hallerde yenilebilme ruhsatından almış olamaz mı? 0 zaman bu 0'nun takrirleri cümlesinden sayılmaz mı? Değilse, neden?

Kör İnat ya da Gavurluk

Caner!.. Bu, Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimizin bir mucizesi olamaz mıydı? Bu ihtimal de mi yoktur? Neden? Mucize inkârı hastalığından dolayı mı? Allah'ın izniyle ölüleri diriltmek, körlerin gözünü açmak (Âli İmran:49), kuşları kıyma yapıp ondan değişik dağların başına koymak, sonra da onlar çağrılınca gelmeleri (Bakara:260) alakasız bir şekilde mecaz sayılıp buharlaştırılacaksa, bu mecazi manalar sıradan insanlarda da bulunduğu göre ortada hangi farklılık kalır? Ya Yemen melikesi Belkıs'ın tahtının bir salih kul tarafından onca uzak mesafeden göz açıp kapatmadan Süleyman Aleyhisselam'ın yanına getirilmesi (Neml:38-42) bir keramet, dolayısıyla da o kulun tabi olduğu Nebînin bir mucizesi değilse nedir? Kur'ân'ın haber verdiği bu harikulade halleri kabul etmeye -kör bir inattan yahut gavurluktan başka- hangi mani vardır?

Caner!.. Bu günkü gelişmiş tıpta bile, belli hastalıkların ilaçlarının aynı hastalık bulunan herkese aynı şekilde faydalı olmadığı ortada olan bir hakikattir. Nitekim bizzat müşahade etmişizdir ki, bazı mühim hastalıkların ilaçları doktorlar tarafından önce hastada test edilir, vücudun bu ilaçla yapılan tedaviye cevap verip vermediğine bakılır; sonra da neticeye göre hareket edilir.

İlaçların Tesirine Dâir

Tarsûsî'nin Kitâb-u Ünmûzec'inin Tıp kısmında (s.124,1275h. Osman Âkif hattı, taş baskı) hulasa olarak şöyle denmektedir:

“Bir ilaç bir hastaya deva, başka bir hastaya hastalık sebebi olur. Hatta bir ilaç aynı hastaya bir anda faydalı, başka bir anda ise hastalık vesilesi olur. Doktorlar söz birliği etmişlerdir ki, bir hastanın tedavisi, yaş, zaman, adet, daha önce aldığı gıda, alışık olduğu tesir ve tabiatının kuvvetinin farklı oluşuna göre değişik olur.”

Bunlardan haberin var mı bilmem... Bu, doktorların elinde böyle olursa, ya tıptan anlamayanlardan ilaç alıp içenlerin hali nice olur?

Caner!.. Sonra, idrar hadisi, deve idrarının her zaman ve her hastalığa şifa olduğunu mu söylüyor? Bunu sana kim dedi? Medine'nin havası yaramayıp hasta olanlara tedavi gereği söylenen "deve sidiği iç" sözü, Türkiye'nin hava şartlarında ve hem de sapa sağlam olan kimselere hiç söylenir mi? İnsan olan ve aklını yitirmeyen bir kimse bu saçmalığı nasıl yapar? Bütün bunlara rağmen hasta olmayan birine "**al idrar iç**" demek, şarlatanlıktan başka neyle anlatılabilir?

Acve Hurması ve Baldaki Şifa

Caner!.. Bir de **acve** hurmasınının, **zehre şifa olduğu** meselesine dair sahih yolla gelen hadisi kabul edene de **sıçan zehri** ile **acve** getirip "**ye**" demişsin, öyle mi? Ne yapmak istiyorsun, yaptığının farkında mısın? Hiç bu kadar hafiflik olur mu? Yoksa sen Allah Teâlâ'yı yalanlatmak derdinde misin? Rabbimizin "**Onda (balda) insanlar için bir şifa vardır**" (Nahl:69) buyurduğu ayet hakkında insanlarda şüphe ve tereddütler mi uyandırmak istiyorsun? Sıkıntın nedir? Öyle ya, hasta olsan ve Kur'ân düşmanı bir alçak bir kâse bal alsa ve sana "**al ye bakalım iyileşecek misin?**" dese, ona ne karşılık verirsin? "Höst, höst, Allah Teâlâ imtihan eder ama imtihan edilmez" dersin; değil mi? Yahut onun şeytanlığına kanıp balı safça yesen ve iyileşmesen, ayetin yalan olduğuna mı inanacaksın?

Ayette, her balın her hastalığa veya herkese ve her şartta ilaç olacağı mı söylenmişti? Tabii ki, **hayır**; öyle değil mi? "**Onda (acvede) zehre bir şifa vardır**" yahut "**Onda (balda) insanlar için bir şifa vardır**" ifadelerinin birer kadıyye-i mühmele dolayısıyla da cüziyye kuvvetinde olduklarından bilmem haberin var mıdır? 0 halde **bal herkese her zaman her hastalığında şifa olacak** diye bir şey yok. Aksine mana, **bal bazı kimselerin bazı hastalıklarına bazen şifa olur** demek olduğu gibi, **acve, bazı kimselere bazen bazı zehirlerde şifa olur** manasına gelir ki, bu, şu nevi bir kadıyyenin doğruluğu için yeter; tamam mı?

Mantık Hatalarıyla Örülü Bir Felsefeci

Caner!.. Sen, dili (Türkçeyi ve Arapçayı) ve dini bilmediğin gibi, telkin edilenin ve zannedilenin tam aksine felsefe ve mantıktan da haberin yok. Çünkü bunlardan az buçuk haberin olsaydı, iyi kötü akletme ve muhakeme kabiliyetin bulunurdu. Oysa bunlar sende sıfır... İhtimal, önceden olanı da köreltmişsin. Bundan böyle bilmediğin hususlara burnunu sokma; e mi? İnan bana bu senin hayrına olur.

Hem, her yanı nurlandıran ve her şeyi olduğu gibi gösteren iman güneşinin ışığı altında eşyayı çok ama çok iyi gören bir akli elde et ve gösterildiği gibi kullan. Ekmek bıçağıyla mermer kesilmez. Necaset küreğiyle yemek yenmez. İnsanlardaki keskin gözlerin zifiri karanlıkta yapacağı hiçbir şey yoktur; göremezler, öyle değil mi? Bak, bu sözünü ettiğim akli tez elden bulup yerinde kullanmazsan, bu husustaki kusurunda ısrar edersen -benden söylemesi- işin çok daha zorlaşacak, kötülecek ve başından aşağı başka nice manevi pislikler daha yağdırılacaktır. Hiç tereddüt etmeden "**0, dediyse doğrudur**" de kurtul; 0'nun acabalara yol açacak ve utandıracak olan hiçbir sözü ve işi yoktur, buna muhkem iman et. 0 zaman bak gör neler olacak?

Tavsiye

Caner!.. İşittiğime göre Mustafa ztrk isimli açıkça Kur'ân düşmanlığı yapan bir vatandaş, senin ve senin gibi gördüğü birileri için **tinerci** ve **balici** demiş; bilmem sen de duydun mu? Buna pek öyle kafayı takma; olmaz mı? Bunu muhtemelen sizin, onun gibi çok açık konuşmayıp lafı ağzınızda gevelemenizden, Kur'ân'ı tahkiri, tenkidi ve tezyifi aleni yapmadığınızdan veya delikanlıca davranmadığınızdan yahut piyasa yapıp onu gölgede bıraktığınızdan yaptığını zannediyorum; ne dersin? Yahut da onun bu sözleri, peygamberliği bir türlü paylaşamayan tımarhane sakinlerinin birbirlerine hakaret etmesi nevinden lakırdılardır; aldırma ne olur! Bizler **“felakın Rabbi'nin yarattığı Şeylerin (hepsinin) şerrinden, Allh'a sığın”** (Felak:1-2) emrinin dolaylı muhataplarıyız. O halde, **“Allah Teâlâ bu dini, kendimiz de dhil her bir kimseden ve varlıktan ve yaptıklarımızdan gelebilecek şerlerden ve zararlardan korusun”** diyoruz; sen de demez misin?

Son sözümüz yine salat-u selm, son duamız da lemlerin Rabbine hamddir.

Hüseyin Avni

4 Zilka'de, 1438

27 Temmuz, 2017

İZMİR